

96 GADI

LATVIJAS LIKUMDEVĒJA VĒSTURĒ

LATVIJAS TAUTAS PADOME

**1918.gada
18.novembrī** tika
proklamēta Latvijas
Republika

Tautas padome bija pirmais likumdevējs, ko
dibināja **40 pārstāvji** no astoņām partijām

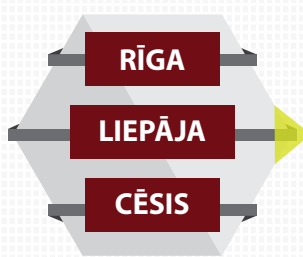
Partiju pārstāvības kvotas tika noteiktas,
ņemot vērā katras **partijas biedru skaitu** un
ietekmi sabiedrībā

Politisku apstākļu
dēļ vēlēšanas
šajā laikā nebija
iespējamās

1919. gadā
Tautas padomes locekļu
skaits sasniedza **183**,
bet līdz padomes
darbības beigām
pieauga līdz **245**

Tautas padome sēdes
noturēja ne tikai Rīgā,
bet Brīvības cīņu laikā
arī **Liepājā** un **Cēsis**

Padome darbojās **divus gadus**
un tā izstrādāja Latvijas Tautas
padomes politisko platformu. To var
uzskatīt par Latvijas Republikas
pagaidu konstitūciju

**Tautas padome pieņēma vairākus
nozīmīgus likumus par:**

- ▶ pagastu pašvaldībām un to vēlēšanām
- ▶ naudas sistēmu
- ▶ izglītības iestādēm
- ▶ pavalstniecību
- ▶ tiesām un tiesāšanas kārtību
- ▶ Satversmes sapulces vēlēšanām

LATVIJAS SATVERSMES SAPULCE

Pirmo tautas vēlēto
likumdevēju - Satversmes
sapulci - ievēlēja
1920.gada 17. un 18.aprīlī

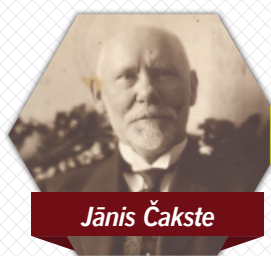
1920.gada 27.maijā pieņēma
Deklarāciju par Latvijas valsti,
kurā noteica, ka Latvija ir
**neatkarīga demokrātiska
republika** un suverēnā vara
pieder Latvijas tautai

Satversmes sapulce
izstrādāja un **1922.gada
15.februārī** pieņēma valsts
iekārtas pamatlikumu jeb
Satversmi

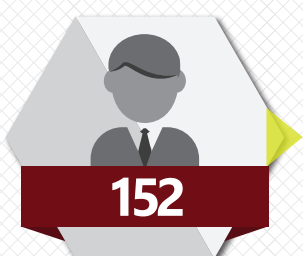

Satversmes sapulce
darbojās **vairāk nekā
divus gadus**

Jānis Čakste

Satversmes
sapulces prezidents
bija **Jānis Čakste**

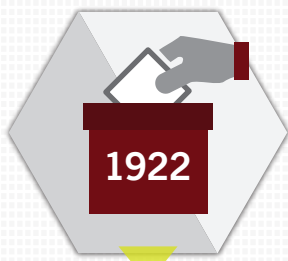
Satversmes
sapulcē strādāja
152 deputāti

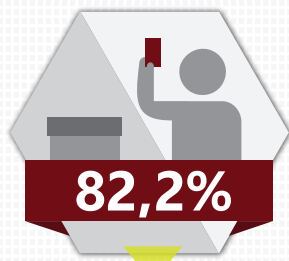
**Nozīmīgākie likumi, kurus
pieņēma Satversmes sapulce:**

- ▶ agrārās reformas likumi
- ▶ Saeimas vēlēšanu likums
- ▶ miera līgums ar Krieviju

1.SAEIMA

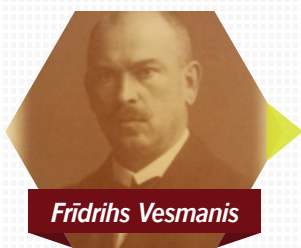
1.Saeimas vēlēšanas notika **1922.gada 7. un 8.oktobrī**

Vēlēšanās piedalījās **82,2%** no visiem balsstiesīgajiem iedzīvotājiem

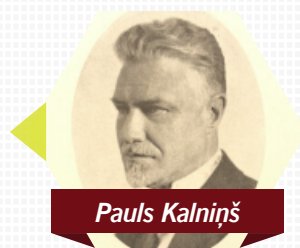

Pirmās Saeimas **100 deputātus** ievēlēja uz trim gadiem

Frīdrihs Vesmanis

Pirmais Saeimas priekšsēdētājs bija **Frīdrihs Vesmanis**, bet no 1925.gada marta šo amatu četrus Saeimas sasaukumus pēc kārtas ieņēma **Pauls Kalniņš**

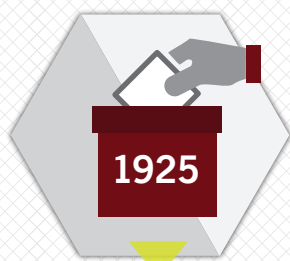
Pauls Kalniņš

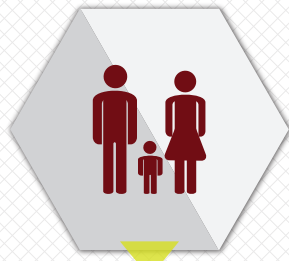
Nozīmīgākie likumi, kurus pieņēma 1.Saeima:

- ▶ likums par Ministru kabineta iekārtu
- ▶ likums par biedrībām, savienībām un politiskajām organizācijām
- ▶ likums par sapulcēm

2.SAEIMA

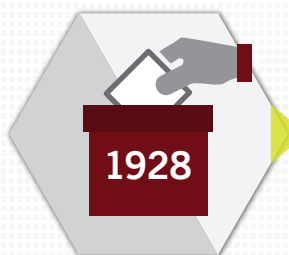
2.Saeimas vēlēšanas notika **1925.gada 3. un 4.oktobrī**

Sākot ar šo Saeimu, likumdevējs lielāku uzmanību veltīja likumiem **sociālajā un tautsaimniecības jomā**

3.SAEIMA

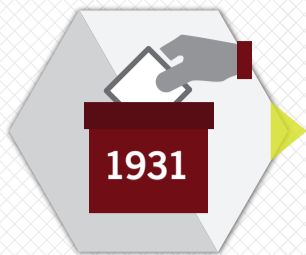

1928.gada 6. un 7.oktobrī ievēlēja 3.Saeimu

Sākot ar šīm vēlēšanām, katra saraksta iesniedzējam bija jāiemaksā **1000 latu drošības nauda**, kuru atmaksāja, ja no saraksta vismaz vienā apgabalā ievēlēja kaut vienu deputātu

4.SAEIMA

4.Saeimas vēlēšanas notika **1931.gada 3. un 4.oktobrī**, bet pēc trim gadiem valsts apvērsuma dēļ šī sasaukuma darbība tika pārtraukta un likumdevēja funkcijas pārņēma **Ministru kabinets**

Kārlis Ulmanis

AUGSTĀKĀ PADOME

1990.gada 18.martā notika Augstākās padomes vēlēšanas, kurās pirmo reizi okupācijas periodā tika pieļauta **vairāku politisko kustību kandidātu balotēšanās**

Augstākā padome noteica pārejas periodu valsts varas **de facto** atjaunošanai, kas noslēdzās ar Latvijas Republikas Saeimas sasaukšanu

5.SAEIMA

Pēc valsts neatkarības atjaunošanas **1993.gada 5. un 6.jūnijā** notika 5.Saeimas vēlēšanas. Tajās piedalījās **89,9%** balsstiesīgo iedzīvotāju

5.Saeima:

- ▶ atjaunoja 1922.gada Satversmi
- ▶ atjaunoja 1925.gada likumu „Par Ministru kabineta iekārtu”
- ▶ pieņēma Pilsonības likumu
- ▶ pieņēma Korupcijas novēršanas likumu
- ▶ veica pašvaldību reformu
- ▶ noslēdza līgumu par Krievijas Federācijas bruņoto spēku pilnīgu izvešanu

6.SAEIMA

6.Saeimas vēlēšanas notika **1995.gada 30.septembrī** un **1.oktobrī**

Viena parlamenta sasaukuma laiks, sākot no 7.Saeimas, tika pagarināts **no trim uz četriem gadiem**

7.SAEIMA

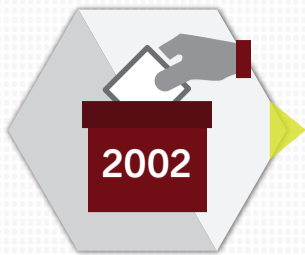
7.Saeimas vēlēšanas pirmoreiz Latvijas vēsturē notika vienā dienā – **1998.gada 3.oktobrī**

Šis sasaukums pieņēma būtiskus likumus:

- ▶ grozījumus Satversmē, papildinot to ar nodaļu „Cilvēka pamattiesības”
- ▶ Valsts pārvaldes iekārtas likumu
- ▶ Administratīvā procesa likumu

8.SAEIMA

2002.gada
5.oktobrī notika
8.Saeimas vēlēšanas

Gatavojoties dalībai Eiropas Savienībā (ES), šīs Saeimas laikā notika likumu un atsevišķu to normu **saskaņošana ar ES** tiesību aktiem

9.SAEIMA

9.Saeimas vēlēšanas notika **2006.gada 7.oktobrī**. Šī Saeima pieņēma grozījumus Satversmē, paredzot vēlētājiem **tiesības rosināt Saeimas atlaišanu**

Šis sasaukums ratificēja vairākus starptautiskus līgumus, tostarp **Latvijas-Krievijas robežlīgumu** un **Lisabonas līgumu**

10.SAEIMA

Valdis Zatlers

10.Saeimas vēlēšanas notika **2010.gada 2.oktobrī**, taču pirmo reizi Latvijas vēsturē pēc Valsts prezidenta **Valda Zatlera** ierosinājuma **2011.gada 23.jūlijā** tautas nobalsošanā pilsoņi **šo Saeimu atlaida**

Andris Bērziņš

10.Saeima strādāja līdz jaunās Saeimas sanākšanai. Šajā laikā parlamenta sēdes sasauca jaunieievēlētais Valsts prezidents **Andris Bērziņš**, nosakot arī sēžu darba kārtību

11.SAEIMA

11.Saeimas ārkārtas vēlēšanas notika **2011.gada 17.septembrī**, un tā strādāja nepilnu termiņu - **trīs gadus**

Šis sasaukums atsakās no līdzšinējās aizklāto balsojumu prakses un nolēmj turpmāk gandrīz visas **amatspersonas ievēlēt atklāti**

Pieņemti būtiski **grozījumi Pilsonības likumā**, pieļaujot dubultpilsonību, kā arī Satversmē, to papildinot ar ievadu jeb **preambulu**

